Misterul lui Drăgan: de la legionar la „găzarul roşu“

Florian Bichir Duminică, 24 August 2008

Trupul miliardarului român este depus azi la Universitatea Europeană Drăgan din Lugoj, iar mâine va avea loc înhumarea.

Trupul neînsufleţit al lui Iosif Constantin Drăgan era aşteptat să ajungă ieri, la miezul nopţii, pe Aeroportul „Traian Vuia“ din Timişoara, urmând să fie depus în holul mare al Universităţii Europene Drăgan din Lugoj. Surse din anturajul afacerilor care poartă marca Drăgan confirmă faptul că, la funeraliile ce vor avea loc mâine la prânz, şi-au anunţat prezenţa numeroşi oameni politici şi de afaceri din ţară, dar şi VIP-uri italiene, care au păstrat o relaţie apropiată cu cel care, ani la rând, a fost cel mai bogat bărbat din România.

Ultimul omagiu, pregătit atent

Nu doar bogaţii plâng, însă. Lugojenii care trăiesc în cartierul ce poartă numele lui Drăgan ştiu că au pierdut o importantă sursă de finanţare, după ce, cu ani în urmă, magnatul le-a achitat toate datoriile la utilităţi, în valoare de câteva sute de milioane de lei. Mulţi dintre ei eu făcut chetă pentru a cumpăra câte o coroană de flori, pe care să o depună, în semn de omagiu, lângă catafalc.

În vederea primirii trupului lui Drăgan, staff-ul Universităţii a fost convocat din concediu, iar personalul necalificat a lustruit timp de două zile ferestrele şi gresia, pentru a face impresie bună.

Mâine-dimineaţă, trupul neînsufleţit va fi mutat în Catedrala Greco-Catolică „Pogorârea Sfântului Spirit“ unde, începând cu ora 10.00, PS Alexandru Mesian, episcopul de Lugoj, va oficia slujba de înmormântare. Înhumarea va avea loc în cripta unei bisericuţe greco-catolice, lăcaş construit în anul 1936 şi pentru care Drăgan a fost un al doilea ctitor.

Magnatul-cameleon

Viaţa lui Iosif Constantin Drăgan rămâne învăluită în mister. Relaţia sa cu Mişcarea legionară, dar şi cu regimul comunist de la Bucureşti rămâne un subiect încă neelucidat pe deplin. În 2004, o primă formă oficială l-a indicat direct şi fără echivoc pe Drăgan ca „pilon de bază“ în opera de reabilitare a regimului antonescian. Raportul Comisiei Internaţionale pentru Studierea Holocaustului în România, cunoscută mai ales sub denumirea de „Comisia Wiesel“, îl menţionează pe Iosif Constantin Drăgan de nu mai puţin de 15 ori în capitolul final al documentului. Concluziile raportului indică faptul că Drăgan şi-a pus forţa financiară remarcabilă în sprijinul editării unor cărţi ce au reinterpretat rolul lui Antonescu în istoria ţării. Patru volume ce-l port retizau pozitiv pe Mareşal au fost publicate la o editură deţinută de magnatul român în Italia - Nagard.

Un alt indiciu al admiraţiei pentru regimul antonescian apare în memoriile pe care Drăgan şi le-a publicat în 1977. În paginile respective, magnatul susţinea că munca forţată a fost un mijloc prin care Antonescu i-a protejat pe evrei plasându-i sub scutul codului şi al legislaţiei militare. Cu alte cuvinte, transformându-i în „soldaţi fără uniformă“, Mareşalul i-a salvat pe evreii români. De altfel, Drăgan susţinea, în 1993, că o statuie în cinstea lui Antonescu ar fi fost ridicată la Haifa.

Legende despre Drăgan

În ciuda celor scrise după 1990, apartenenţa lui Iosif Constantin Drăgan la Mişcarea legionară nu a fost pe deplin demonstrată. De-a lungul timpului, adversarii acestuia au construit în jurul său fel de fel de legende, care mai de care mai ciudată. S-a spus că averea lui Drăgan s-ar întemeia pe tezaurul legionar, pe care nu l-ar mai fi restituit proprietarilor. Acuzaţia de legionarism a apărut, pentru prima dată, conform lui Mihai Pelin, într-un document al Securităţii din decembrie 1951, fiind adus la Bucureşti de un agent infiltrat în Occident. Oricum, suspiciunile Securităţii s-au întărit în 1955, după atacul împotriva Legaţiei române de la Berna, deoarece Drăgan contribuise cu o sumă importantă la finanţarea avocaţilor care l-au apărat de Oliviu Beldeanu, iniţiatorul atacului, şi pe companionii săi. În total, Drăgan contribuise la apărare cu şapte milioane de lire italiene, echivalentul a 77.000 de dolari. Securitatea era convinsă că cei cinci care atacaseră Legaţia română din Berna erau legionari şi nu puteau fi susţinuti decât de legionari. **(Au colaborat Georgeta Petrovici şi Vlad Stoicescu)**

CONTROVERSE

Procesul cu revista „Panorama“ din Italia

Scandalul „Drăgan-legionar“ izbucneşte în 1988 când, în revista „Il Panorama“ din noiembrie, ziaristul Bruno Crini aducea la cunoştinţa opiniei publice italiene faptul că, în revista mussoliniană „Conquiste d’Impero“ din Brescia, numărul din 29 noiembrie 1940, Iosif Constantin Drăgan publicase articolul „Mistica legionarilor lui Codreanu“, reluat, cu titlul „Corporativismul românesc - crâmpeie de doctrină legionară“, în acelaşi an. A urmat un lung proces, dar ziaristul nu a putut dovedi că Drăgan a fost legionar, iar publicaţia a fost obligată la despăgubiri importante. Cert este că, în Italia, Drăgan l-ar fi adăpostit la una din filialele sale pe Octavian Roşu, fost prefect legionar al judeţului Severin. El i-a oferit ajutor în virtutea relaţiilor de prietenie, şi nu ideologice. Devenit foarte bogat, Drăgan a fost curtat de toată emigraţia românească, care spera să smulgă bani de la omul de afaceri. Extrem de zgârcit, Drăgan nu a oferit sumele aşteptate. Aşa s-a ajuns că acela care era acuzat de legionarism să fie înjurat în revista coordonată de Horia Sima din Madrid, „Carpaţii“, fiind denumit „găzarul roşu“. Asta pentru că îl vizitase pe Ceauşescu, prilej de alte poveşti pe seama sa. Poveşti pe care miliardarul le îngroapă mâine, poate odată pentru totdeauna.

MONUMENTAL

Chipul protocronismului

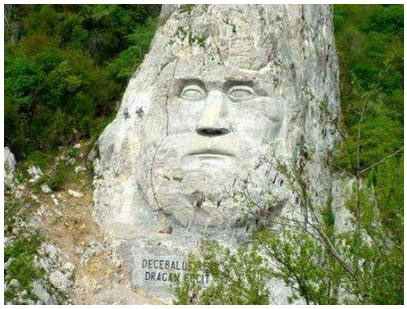

În 1994, inspirat de celebra sculptură în stâncă de la Rushmore din SUA, Iosif Constantin Drăgan a demarat, lângă Orşova, pe Valea Mraconiei, construcţia unei efigii monumentale portretizându-l pe Decebal. 40 de metri de stâncă sculptată pe înălţime şi 25 de metri pe lăţime „întregesc“ dimensiunile unei statui pentru a cărei finalizare s-a cheltuit peste un milion de dolari. Vizibilă de pe Dunăre, lucrarea finanţată de Drăgan are inscripţionat la bază „Decebalus Rex - Dragan Fecit“ şi a fost sculptată ca replică la Tabula Traiana, monument ce se află la câteva sute de metri distanţă, pe ţărmul sârbesc al fluviului. Finalizată în 2004 de o echipă de 12 sculptori-alpinişti, statuia este cea mai înaltă sculptură în piatră din Europa, stând mărturie pentru pasiunea protocronistă a lui Iosif Constantin Drăgan.